

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00183

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	27 ต.ค. 2556	23	8240	5

เรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๕

สูงสุดคืบสู่สามัญ “บ้านดิน”

“การสร้างบ้านดินอาจเรียกได้ว่า “สูงสุดคืบสู่สามัญ” ก็ได้ในยุคที่ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการสร้างบ้านไปไกลเกินกว่ามนุษย์จะตามทัน การกลับคืนสู่ธรรมชาติด้วยการสร้างบ้านดิน จึงเป็นหนทางออกสำหรับคนที่ต้องการความแก่ แก่ มีสไตล์แต่เรียบง่าย”

เรื่องสำคัญประการหนึ่งในการสร้างบ้านของคนล้านนา นอกจากการอิงแอบวิถีชีวิตแบบเกษตรกรรมแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในการทำแหล่งน้ำเพื่อใช้กิน ดังนั้น เราจะพบว่าเกือบทุกบ้านของชาวล้านนาจะมีการขุดบ่อน้ำเพื่อใช้ในการบริโภค

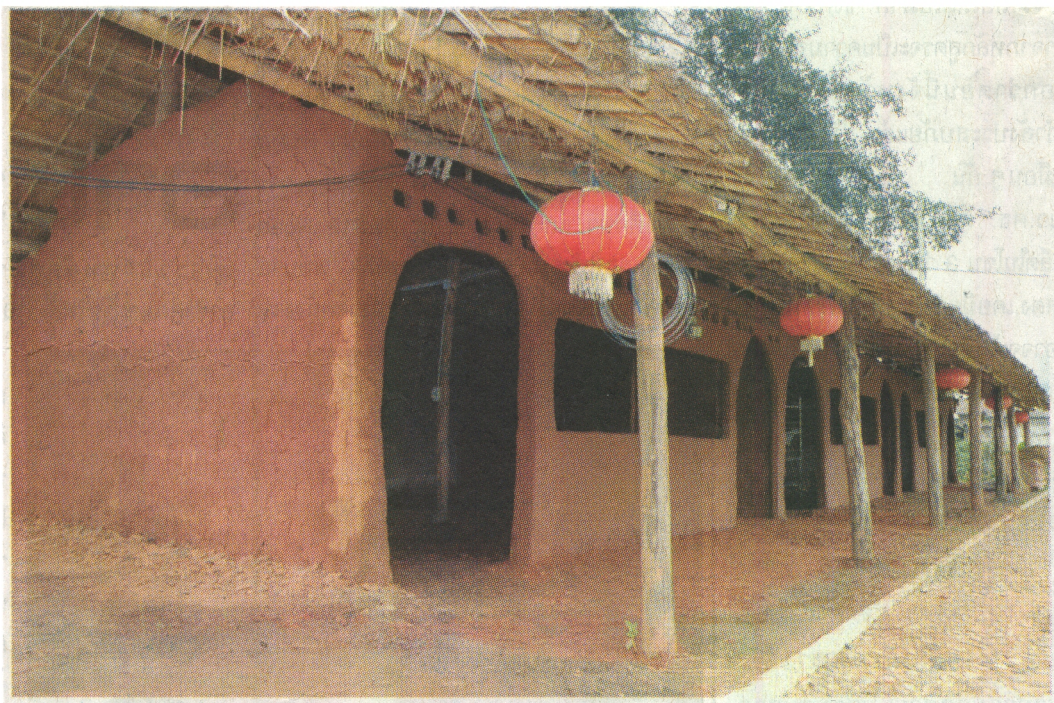
การสร้างบ้านเรือนของคนล้านนา ส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับธรรมชาติ การเกษตรและวิถีชีวิตผู้คนและมักมีความเกี่ยวเนื่องกับคติความเชื่อในการสร้างบ้านซึ่งมีอยู่ทุกท้องถิ่น แต่ละแห่งมีพิธีการ ความคิด

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00183

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 27 ต.ค. 2556	ปีที่ 23	ฉบับที่ 8240	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

ความเชื่อทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีความเชื่อต่อ
พระเจ้า ผีสงฆ์ เทวดา แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แผ่นดิน สายน้ำ ทางลม
เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของชาวบ้านอย่างแนบแน่น
เมื่อจะกระทำสิ่งใดที่เห็นว่าสำคัญกับความสุขความเจริญ ก็ต้องหาอายุ
มาปิดเป่า หรือป้องกัน

การปลูกบ้านเรือนของคนสมัยโบราณ จะคำนึงถึงความร่มเย็น
เป็นสุข ความเป็นสิริมงคลและมีโชคลาภแก่เจ้าของบ้าน ครอบครัว
ตลอดจนข้าทาสบริวารอย่างยืนยาวต่อไป จึงต้องมีคติความเชื่อเหล่านั้น
เจือปนเป็นพิธีอยู่ด้วยจนกลายเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันมา
คติความเชื่อในการสร้างบ้านของชาวล้านนาที่สืบทอดปฏิบัติมา

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	27 ต.ค. 2556	23	8240	6

พัฒนาที่อยู่อาศัยจากเดิมที่มีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายใช้วัสดุธรรมชาติที่มีอยู่รอบตัว ก็พัฒนาเป็นการใช้วัสดุที่มีมาตรฐาน นำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วย จากการใช้ไม้ มาเป็นอิฐที่ทำจากดินเผาพัฒนาสู่คอนกรีต เหล็ก กระจก อะลูมิเนียม ขั้นตอนกรรมวิธีการผลิตก็ยุ่งยากซับซ้อนยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของมนุษย์

ระบบดังกล่าวได้ทำลายวิถีชีวิตอันเรียบง่าย รวมถึงสิ่งแวดล้อม

และทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่ของท้องถิ่นหลายแห่งถูกแทนที่ด้วยโรงงานอุตสาหกรรมของควันทิช สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบโต้จากผู้ที่ตระหนักถึงโทษภัยของระบบทุนนิยม อันได้แก่ นักคิด นักก่อสร้าง หัวก้าวหน้าที่ทำทางออกด้วยการหันกลับไปศึกษารูปแบบและวิธีการในการสร้างบ้านแบบดั้งเดิมจากภูมิปัญญาของคนโบราณ ด้วยการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่รอบมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

และทางเลือกหนึ่งที่สามารถคลี่คลายปัญหาในการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้ก็คือ การนำดินมาสร้างบ้าน จะว่าไปแล้วสถาปัตยกรรมธรรมชาติที่สร้างจากดิน หรือบ้านดินนั้น เป็นภูมิปัญญาของโลกที่ได้สั่งสมและพัฒนามาเพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ปัจจุบันมีประชากร 1 ใน 3 ของโลกที่อาศัยอยู่ในบ้านดินดิบ

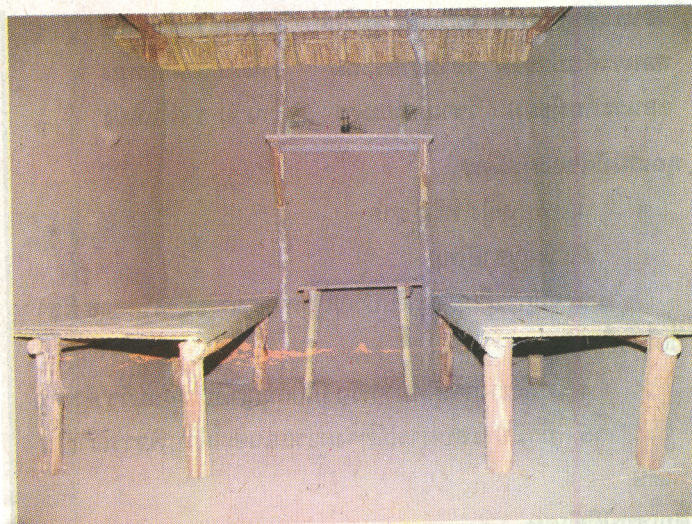
อย่างไรก็ตาม บ้านดินก็เป็นเพียงแขนงหนึ่งของสถาปัตยกรรมธรรมชาติที่เน้นในเรื่องการใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น มีราคาถูกและเรียบง่าย

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	27 ต.ค. 2556	23	8240	5

จากกระแสด้านวัฒนธรรมในปัจจุบัน มีการก่อสร้างบ้านดินขึ้นในหลายพื้นที่ ทั้งนี้เป็นการย้อนคืนกลับไปหาธรรมชาติ บ้านดินเหล่านี้สร้างขึ้นอย่างเรียบง่าย ไม่หรูหรา ราคาไม่แพง แต่ทว่าสุดแสนจะคลาสสิก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเจ้าของบ้านจะออกแบบบ้านดินให้ออกมาในสไตล์ไหน

การสร้างบ้านดินอาจเรียกได้ว่า “สูงสุดคืนสู่สามัญ” ก็ว่าได้ในยุคที่ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการสร้างบ้านไปไกลเกินกว่ามนุษย์จะตามทัน การกลับคืนสู่ธรรมชาติด้วยการสร้างบ้านดิน จึงเป็นหนทางออกสำหรับคนที่ต้องการความเก๋ เท่ มีสไตล์แต่เรียบง่าย

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th